



دانشگاه علوم پزشکی ارسن

کتابخانه مرکز آموزشی درمانی شهدای عشایر

## مراقبت از بیماران آسیب مغزی



گردآورنده: گلاره خادمی کیا، مسنول کتابخانه  
بیمارستان شهدای عشایر

وبسایت کتابخانه:

[/https://lib-shohada.lums.ac.ir](https://lib-shohada.lums.ac.ir)

### مراقبت در بیماران آسیب مغزی شامل موارد زیر است :

#### خواب و استراحت :

-حتی الامکان سکوت و آرامش بیمار را فراهم نمایید  
-خورو روشنایی اتاق و حتی صدای تلفن در حداقل  
باشد تا مزاحم خواب و استراحت بیمار نشود .  
-داروهای آرام بخش را طبق دستور پزشک به بیمار  
بدهید .

-ساعت و تقویم در مکانی باشد که بیمار به سهولت  
نسبت به گذشت زمان آگاهی یابد .

#### مراقبت از چشم :

-درحالت طبیعی چشم های ما با پلک زدن  
شستشو میشوند . اما دریا با بیماران بیهوش  
کاهش سطح هوشیاری , قرنیه چشم در اثر تماس  
مداوم با محیط خارج , خشک شده و این امر باعث  
خشکی قرنیه میشود . برای حل این مشکل

معمولا"از قطره اشک مصنوعی استفاده می شود .

-چشمها باید مرتباً"با سرم شستشو یا با آب

جوشیده سرد شده شسته شوند .

-چشمها باید حتما"بسته شوند .

#### دهان شویه :

-بیمارانی که از راه دهان تنفس دارند یا با سوند

معدۀ یا از راه ژژنوستومی تغذیه می شوند , باید هر

۶-۴ ساعت یک بار دهانشویه شوند .

-بیمار را در وضعیت نشسته قرار داده و در صورت

وجود محدودیت, بیمار را در وضعیت خوابیده به

پهلوی قرار دهید . سپس دهان بیمار را با محلول

دهانشویه یا مسواک و خمیر دندان بشوئید.

-از بیمار بخواهید که محلول دهانشویه را بیرون

بریزد و در صورت عدم توانایی , آن را ساکشن کرده

و سپس دهان را با آب بشوئید .

## عوامل مستعد کننده زخم فشاری :

-چین و چروک بودن ملحفه ها و یا لباس های بیمار  
-خیس بودن پوشش های بیمار , عدم تحرك , سوء  
تغذیه یا تغذیه نامناسب و همچنین کمبود اکسیژن  
خون بدن عوامل مستعد کننده زخم فشاری هستند  
بنابر این مداخلات لازم برای پیشگیری از بروز زخم  
های فشاری به صورت زیر می باشد :

۱- هر ۲ ساعت يك بار بیمار را تغییر وضعیت دهید  
۲- ماساژ ملایم نواحی تحت فشار مرتباً انجام شود



۳- بیمار به هیچ وجه روی تخت کشیده نشود .  
۴- زیر پاشنه پا بالش پهن قرار دهید تا بیمار به طرف  
پائین سر نخورد .

۵- شستشوی مرتب پوست با آب و صابون انجام شود .  
۶- روی پوست سالم پماد اکسید روی مالیده شود , این  
پماد به هیچ وجه روی پوست قرمز مالیده نشود.  
در صورت ایجاد زخم ابتدا با سرم شستشو داده شده و  
پانسمان گردد .  
۷- جهت جلوگیری از ضعیف شدن عضلات , مرتباً"  
فیزیوتراپی انجام شود .

۸- باید بیمار را به انجام ورزش های فعال تشویق کنید  
یعنی ورزش هایی که خود بیمار با توجه به توانایی  
خود و حرکت اندام ها انجام می دهد .

۹- بیمارانی که قادر به حرکت دادن اندام های خود  
نیستند باید ورزش های غیر فعال انجام دهند بصورتی  
که ما اندام های بیمار را حرکت می دهیم .

۱۰- بیمار را روزی چند بار در مواقعی که هوا خوب  
و

آفتابی است برای هواخوری به بیرون ببرید و حتی  
الامکان سعی کنید چند قدم راهبرود .

## حمام کردن بیمار:

-دستو پای بیمار را با آب ولرم و صابون خوب ماساژ  
داده و بشوئید . همچنین سر بیمار را با مقدار کمی  
شامپوی ملایم بشوئید .

-بعدکرده و از حمام دادن بیمار را به خوبی خشک  
گرم نگهدارید و سر بیمار را با ششوار خشک کنید .  
بعد از استحمام بهتر است بیمار مدت ۱-۲ ساعت  
استراحت کند , نوشیدنیک فنجان نوشیدنی گرم مفید  
است .

منابع :

برونر سودارث , داخلی جراحی, ویراست ۱۴